

TÜRKÇE

FASİKÜL 3

Fiilde Çatı

Yayın Kurulu

Alper Aktepe - Kadir Durna - Murat Güççük- Şükrü Aytan

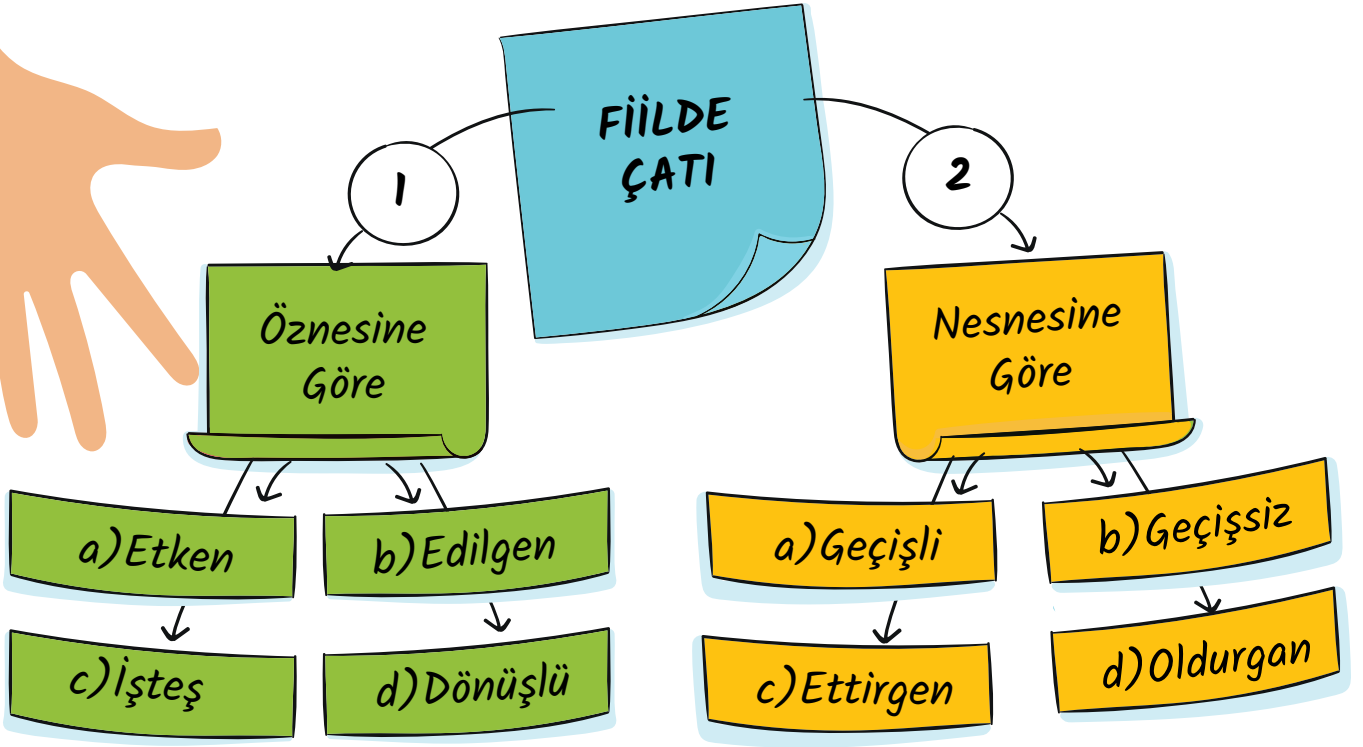
Dizgi-Grafik

Muhammed KUMAŞ

Köprü Projesi Youtube Kanalı

FİİLDE ÇATI

Yüklemin özne ve nesne ile olan ilişkisine çatı denir. Öznesine ve nesnesine göre olmak üzere fiil çatısı ikiye ayrılır.

UYARI

Yalnızca fiil cümlelerinde çatı aranır.
İsim cümlelerinde çatı aranmaz.

ÖRNEK

Arkadaşları ile dışarı çıktı. (yüklem fiil olduğu için **çatı aranır.**)

Y.

Yeni ayakkabısı beyazmış. (yüklem isim soylu olduğu için **çatı aranmaz.**)

Y.

1

ÖZNESİNE GÖRE FİİL ÇATISI (ÖZNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)

Yüklemin, özne ile olan ilişkisine dayanan çatı çeşididir. **Etken, edilgen, işteş ve dönüşlü fiiller olmak üzere dört gruba ayrılır.** Yalnızca **etken çatı** ve **edilgen çatıyı** işleyeceğiz.

a

Etken Çatılı Fiiller

Etken çatılı fiillerin yüklem olduğu cümlelerde gerçek özne veya gizli özne bulunur. Etken çatılı fiillerde işi yapan varlık veya kavram bellidir.

ÖRNEK

Babam, eve gece yarısı gelmiş. (kim gelmiş?-**babam** Gerçek Özne) (**Etken Çatılı**)
Gerçek Ö. Yüklem

Parkta çocuklar çok üşüdüler. (kim üşüdü?- **çocuklar** Gerçek Özne) (**Etken Çatılı**)
Gerçek Ö. Yüklem

Ağaçlar ilkbaharda çiçek açtı. (ne çiçek açtı?- **ağaçlar** Gerçek Özne) (**Etken Çatılı**)
Gerçek Ö. Yüklem

Hemen eve gelmelisin. (kim gelmeli?-**SEN** Gizli Özne) (**Etken Çatılı**)
Yüklem

Suyu fazla koyunca bardaktan taştı. (ne taştı?- **O** taştı Gizli Özne) (**Etken Çatılı**)
Yüklem

UYARI

Etken çatılı bazı fiillerde, işi birlikte yapma veya karşılıklı yapma anlamı vardır. Bu tür fiillerde yüklemde **"-ş, -laş, -leş"** eki bulunur. Bu tür çatılara **işteş çatı** denir.

ÖRNEK

Arkadaşları ile yolda selamlaştılar. (kim selamlaştı?- **ONLAR** Gizli Özne)
Yüklem
(Karşılıklı yapma anlamı var) (**İşteş Çatılı**)

Konferanstaki dinleyiciler sürekli gülüştüler.
Gerçek Özne Yüklem

(kim gülüştü?-**konferanstaki dinleyiciler** Gerçek Özne)
(Birlikte yapma anlamı var) (**İşteş Çatılı**)

UYARI

Yüklem bildirdiği işi yapan öge ile işten etkilenen öge aynı ise buna dönüşlü çatı denir. Dönüşlü çatılı fiiller gerçek veya gizli özne alırken içerisinde “-I, -n” eklerinden biri bulunur

ÖRNEK

Ağabeyim maçı gelince hemen yıkandı.

Gerçek Ö.

Yüklem

(kim yıkandı?- ağabeyim / kim yıkadı?- ağabeyim) (Dönüşlü Çatılı)

(İş yapan ile işten etkilenen aynı)

b

Edilgen Çatılı Filler

Yüklem bildirdiği eylemi yapanın belli olmadığı fiil cümlelerinde (sözde özne olan cümlelerde) bulunan çatıdır. Edilgen çatılı fiillerde mutlaka “-I, -n” eklerinden biri bulunur.

ÖRNEK

Kazada arabanın farları kırılmış. (kim kırmış?- BELLİ DEĞİL)

Sözde Özne Yüklem

(arabanın farları-Sözde Özne)-(Edilgen Çatılı)

Sınıfın tahtası dersten sonra silinmiş. (kim silmiş?- BELLİ DEĞİL)

Sözde Özne

Yüklem

(sınıfın tahtası- Sözde Özne) (Edilgen Çatılı)

UYARI

“-I, -n” ekini alan her fiil edilgen çatılı değildir. Eğer cümlede gerçek ya da gizli özne varsa “Dönüşlü Çatı” olur, sözde özne varsa “Edilgen Çatılı” olur.

UYARI

ÖRNEK

Yeni gömleğini giyindi. (kim giydi?- O Gizli Özne)

Yüklem

(İş yapan ve işten etkilenen aynı)(Dönüşlü Çatı)

Köşkün kapısı birden açıldı. (kim açtı?- BELLİ DEĞİL)(köşkün kapısı- Sözde Özne)

Sözde Özne

Yüklem

(Edilgen Çatı)

2

NESNESİNE GÖRE FİİL ÇATISI (NESNE YÜKLEM İLİŞKİSİ)

Yüklemin nesne ile olan ilişkisine denir. Cümlede nesne olup olmamasına göre veya cümlenin nesne alıp alamamasına göre çeşitlere ayrılır. Dört gruba ayrılır. Yalnızca geçişli çatı ve geçişsiz çatıyı işleyeceğiz..

a

Geçişli Çatılı Fiiller:

Yüklemin bildirdiği eylemi yapanın belli olmadığı fiil cümlelerinde bulunan çatıdır. Edilgen çatılı fiillerde mutlaka “-I, -n” eklerinden biri bulunur.

ÖRNEK

Ödevlerini özenle ve dikkatle yaptı. (neyi yaptı?- **ödevlerini** /Belirtili Nesne)
(Geçişli Çatı)

B.li nesne

Yüklem

Sınıf arkadaşım kırtasiyeden bir defter aldı. (ne aldı?- **defter** /Belirtisiz Nesne)
B.siz N. Yüklem(Geçişli Çatı)

UYARI

Cümlede nesne olmasa da fiil geçişli olabilir. Bunu anlamak için yüklem önüne “**ONU**” sözcüğü getirilir. Bu sözcük yükleme uyumlu olursa geçişli çatılı, uyumsuz olursa geçişsiz çatılı olur.

ÖRNEK

Kardeşi ile birlikte bulmuşlar. (neyi bulmuşlar?-**CEVAP YOK.**)
Yüklem (**ONU** bulmuşlar/uyumlu.) (Geçişli Çatılı)

Gelirken fırından aldı. (neyi aldı?-**CEVAP YOK**)
Yüklem (**ONU** aldı/ uyumlu.)(Geçişli Çatılı)

b

Geçişsiz Çatılı Fiiller:

Cümle içerisinde nesne yoksa ve cümle nesne alamayacak durumda ise geçişsiz çatılı olur. Yüklemnin önüne getirilen **"ONU"** sözcüğü uyumsuz olur.

ÖRNEK

Misafirler iki saat oturdular. (kimi/neyi/ne sorularına **CEVAP YOK**)
Yüklem (ONU oturdular/ uyumsuz.)(Geçişsiz Çatılı)

Arabayla giderken uyumuş. (kimi/neyi/ne sorularına **CEVAP YOK**)
Yüklem (ONU uyumuş/ uyumsuz.)(Geçişsiz Çatılı)

UYARI

Geçişli çatılı fiiller **"-dır, -r, -t"** eklerini alırlarsa geçişlilik derecesi artar, işi başkasına yaptıрма anlamı kazanır ve **ettirgen çatılı** olurlar.

ÖRNEK

Odasında kitap okuyor. (ne okuyor?- **kitap**)(Geçişli Çatı)
B.siz N. Yüklem

Odasında kitap okutuyor. (ne okutuyor?- **kitap**)(ettirgen Çatı)
Yüklem

UYARI

Geçişsiz çatılı fiiller **"-dır, -r, -t"** eklerini alırlarsa geçişli hale dönüşürler, buna oldurgan çatı denir.

ÖRNEK

Çok zor şartlarda büyüdü. (kimi/neyi/ne sorularına **CEVAP YOK**)
Yüklem (ONU büyüdü/ uyumsuz.)(Geçişsiz Çatı)

Çok zor şartlarda büyüttü. (kimi büyüttü?- **CEVAP YOK**)(ONU büyüttü/uyumlu)
Yüklem (Oldurgan Çatı)

ÇIKMIŞ SORULAR

Aşağıdakilerin hangisinde etken çatılı bir eylem vardır?

- A) Bu sene 182 aracın katıldığı Dakar Rallisi'ni sadece 74 araç tamamladı.
- B) Avustralya İslam Müzesi için yeni bir uygulama geliştirilmiş.
- C) Küba'da oldukça ilgi gören Cabildos Festivali Havana'da düzenleniyor.
- D) 20 Kasım-8 Ocak tarihleri arasında Brüksel'de bir kış köyü kuruluyor.

(CEVAP: A)

(2019 İOKBS)

ÇIKMIŞ SORULAR

Gerçek öznesi bulunan eylemler çatısına göre etkindir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde etken bir eylem kullanılmıştır?

- A) Arkadaşım, sorduğum sorulara hemen cevap verdi.
- B) Törende çok duygusal bir şiir okundu.
- C) Bayram nedeniyle sokaklar güzelce temizlendi.
- D) Bu işletme 1986 yılında kuruldu.

(CEVAP: A)

2018 İOKBS)

ÇIKMIŞ SORULAR

- I. Dünyanın en ünlü balinası kara sularımızda görüldü. (Edilgen)
- II. Uzun yıllar sonra memleketine dönmüştü. (Etken)
- III. Geçmiş, tatlı bir çocukluk masalı gibi anımsarız. (Edilgen)
- IV. Bu şehirde gece gündüz düdüğü sesi duyuluyor. (Edilgen)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

(CEVAP: C)

(2016 TEOG-NİSAN)

ÇIKMIŞ SORULAR

Aşağıdakilerin hangisinde fiilin nesnesine göre çatı özelliği yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Ünlü sporcu, sosyal medya aracılığıyla mesajını binlerce kişiye ilette. (Geçişli)
- B) "Bir Tutam Mutluluk" adlı kitap, renkli ve eğlenceli kapağıyla beğeniliyor. (Geçişsiz)
- C) İnsanlar günümüzde başkalarına yardım etmekten korkuyor. (Geçişli)
- D) Takımımız, şampiyonluk yolunda emin adımlarla ilerliyor. (Geçişsiz)

(CEVAP: C)

(2017 TEOG-NİSAN)

ÇIKMIŞ SORULAR

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil, nesnesine göre farklı çatıdadır?

- A) Led ampuller düğün salonunun içini ısl ısl aydınlatıyordu.
- B) Bu şehirde her yıl dünyanın en ünlü buz ve kar festivali yapılıyor.
- C) Sabahın erken saatlerinde göz gözü görmeyecek kadar yoğun bir sis inmişti dağlardan.
- D) Yayladaki tüm oteller bulunduğumuz yerden karınca gibi görünüyor.

(CEVAP: A)

(2017 TEOG(M)-NİSAN)

ÇIKMIŞ SORULAR

Ben her sabah - - - .

Bu söz grubu aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanırsa cümlemin yüklemi geçişli olur?

- A) okula giderim
- B) parkta koşarım
- C) erken kalkarım
- D) süt içerim

(CEVAP: D)

(2015 TEOG-NİSAN)

FİİLDE ÇATI-TEST 1

1. (I) Okullarda her yıl satranç turnuvaları düzenleniyor. (II) Eğitimciler buna benzer birçok etkinlik düzenliyor. (III) Ülke olarak dönemin gerekliliklerini yakalamaya çalışıyoruz. (IV) Ayrıca bu gereklilikler kapsamında ilginç ve yeni çalışmaların önemi değerlendiriliyor. (V) Bütün bu gelişmeler ülkemizin geleceği hakkında bizleri olumlu düşüncelere yönlendiriyor.

Parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde edilgen çatılı fiil vardır?

- A) II ve III
B) I ve IV
C) I ve V
D) IV ve V

3. Fiil cümlelerinde yüklemın özne ve nesne ile olan ilişkisine çatı denir. İsim cümlelerinde ise çatı özelliği aranmaz.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) Sivas'a trenle yirmi dört saatte varmış.
B) Kardeşi, sonunda bir hayırsıza varmış.
C) Hırsızın cebinde çaldığı altınlar varmış.
D) Gönderdiği mektuplar annesine yeni varmış.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin çatısı edilgen çatılı bir fiildir?

- A) Eşyalar taşınırken cam eşyaları kırmayın.
B) Hasta babasını göremediği için çok üzüldü.
C) Buzdolabında bir yudum soğuk su kalmadı.
D) Mücadele yağmur sebebiyle yarına ertelendi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde " (n) " yapım eki eklendiği fiili edilgen çatılı yapmamıştır?

- A) Bütün gün toz toprak içinde çalıştığı için eve gelince hemen yıkandı.
B) Ünlü sanatçının konseri hayranları tarafından merakla bekleniyor.
C) Derse geç kalmayı bir alışkanlık haline getiren öğrencinin ailesi arandı.
D) Mahallede gün boyunca unutulmaya yüz tutmuş oyunlar oynandı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemi yapan gerçekleştiren varlık belli değildir?

- A) Sanayileşme sonrası ortaya çıkan yeni sosyal sınıflar farklı bir estetik peşinde koşular.
B) 19. yüzyılda insanlar gözlerini, Japon grafik sanatının çizgisel düzenlemelerine çevirdi.
C) Bu ilgi, Amerika'da "modern style", Almanya'da "jugendstil" olarak karşımıza çıkar.
D) Bu dönemde kırsal kesimden şehir ve kasabalara yoğun bir göç yaşandı.

FİİLDE ÇATI-TEST 1

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem etken çatılı bir fiil vardır?

- A) Değnek oyunu olarak da bilinen ciritte, iki takım oyuncuları birbirlerine değnek atarlar.
- B) Ata sporumuz olan ciritte ata vurulması hoş karşılanmaz ve acemilik sayılır.
- C) Değnek yapımında meşe ve hurma dallarından yararlanılsa da kavak dalları tercih edilir.
- D) Değneğin ucu tehlikelerden dolayı, değdiği yere saplanmayacak biçimde yontulur.

Yüklemde bildirilen işin, hareketin veya oluşun kim tarafından yapıldığı belliyse fiil etken çatılı; kim tarafından yapıldığı belli değilse fiil edilgen çatılıdır.

7. Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi edilgen çatılıdır?

- A) Bizim memlekette ekinler temmuz ayında biçilir.
- B) Anlattığı her şeyi dikkatli bir şekilde dinliyorduk.
- C) Bu evrakları size teslim etmemi söylediler.
- D) Babam şehrin bu yoğunluğundan çok sıkılmıştı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem bildirdiği işi yapan bellidir?

- A) Seni beklerken zaman bir türlü geçmedi.
- B) Susarak sorunlara çözüm bulunamayacağı anlaşıldı.
- C) Hayata hep bardağın dolu tarafından bakılmalı.
- D) Yılsonu töreni için okulda hazırlıklar başlatıldı.

9. Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin hangisi nesnesine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Çocuk, oyunlar sayesinde yaşıtları ile oynayarak büyür.
- B) Konferansta sanat dünyasını yönetenleri yakından tanıdım.
- C) İnsanların erken ölümü doğaya karşı onların zaferini geciktirmiş.
- D) Dostlarımızın sefaleti bizlerde farklı duyguları harekete geçirmiştir.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil nesne alamazken "-r, -t, -tır" eklerinden birini alarak nesne alabilir duruma gelmiştir?

- A) Öğretmen tüm sınıfa aynı şiiri okuttu.
- B) Emir, kitabını yazmayı bir ayda bitirdi.
- C) Alper, bunları arkadaşına sattırdı.
- D) Müdür, bahçeyi çocuklara temizletti.

FİİLDE ÇATI-TEST 2

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi nesnesine göre geçişsiz bir fiildir?

- A) Mağazanın tabelasını işçiler söktüler.
- B) Erik ağacının dallarını çocuklar kırmış.
- C) Kızılırmak'ta balık tutmayı çok seviyor.
- D) Güneş Azerbaycan için yeniden doğdu.

- I. Arkadaşları tarafından sevilen biriydi. (çatı aranmaz)
- II. Teyzemlerin arabalarının rengi solmuş. (geçişsiz çatılı)
- III. Damat tarafı akşam saatlerinde geldi. (geçişsiz çatılı)
- IV. Kızılay'a düzenli olarak kan veriyor. (geçişsiz çatılı)

2. Numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği yay ayraç içerisinde yanlış verilmiştir?

- A) IV
- B) III
- C) II
- D) I

3. "Sivasspor, maçı kazanınca..." cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse yüklemdeki eylem geçişli bir fiil olur.

- A) Bütün stat sevinçten çıldırdı.
- B) Şehirde kutlamalar yapıldı.
- C) Tüm futbolculara prim verildi.
- D) Teknik direktör tüm futbolcuları kucakladı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçişsiz bir fiil kullanılmıştır?

- A) Bu ucu bucağı görünmeyen beyaza ilk adımı atarak mutlu oldu.
- B) İnsan, ilk adımda kırılacakmış gibi duran zeminde kayıp düşeceğini düşünür.
- C) Ama beklentilerin tersine, sert bir tuz tabakası bekler bizi gölün zemininde.
- D) Tüm beyazlığın sadece tuzdan kaynaklandığını insan hemen kavrar.

5. Bazı cümlelerde fiil geçişli olduğu halde cümlede nesne olmayabilir. Bu durumda fiil yine geçişlidir. Önemli olan fiilin nesnenin sorularına cevap verip vermemesidir. Örneğin "İki saattir durakta bekliyor." Cümlesinde nesne yoktur ama fiil "neyi, kimi" sorularına cevap vermektedir. Dolayısıyla bu cümlenin fiili geçişlidir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya örnek bir kullanım vardır?

- A) Açıklayıcı anlatımda yazar konuyla ilgili bilgiler verir.
- B) Olayın içyüzünü bütün ayrıntılarıyla hepimize anlattı.
- C) Dışarıyla ilgilenmeyi bırakıp dikkatle dinlersen anlarsın.
- D) Kalabalık ortamlarda kendini çok farklı göstermeyi seviyor.

FİİLDE ÇATI-TEST 2

6.

Türkçede bazı fiiller farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılabilir. Bu durumda fiil kullanıldığı cümleye göre geçişli veya geçişsiz olabilir. Fiilin geçişli mi geçişsiz mi olduğunu anlamak için cümlenin tamamına bakmamız gerekir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya örnek bir kullanım vardır?

A)	- Akşam yemeği için sofra erkenden hazırlanıyordu. - Bütün köy halkı yapılacak gösteriyi izlemeye hazırlanıyordu.
B)	- Adamın derin bakışları yüreğimize kadar işledi. - Elindeki kumaşa renkli renkli desenler işledi.
C)	- Altın fiyatlarındaki yükseliş giderek artıyor. - Her defasında tabağındaki yemekler artıyor.
D)	- Biraz serinlemek için odanın pencerelerini açtı. - Greyderler karla kapanan köy yollarını açtı.

7. Aşağıdaki cümleleri çatı özelliklerine göre çözümlerken hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

		ÖZNESİNE GÖRE	NESNESİNE GÖRE
A)	İş makineleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırılabilir.	Edilgen	Geçişsiz
B)	Ünlü golcünün performansı taraftarı stada getirmiş.	Etken	Geçişli
C)	Türkler Avrupa'da çeşitli bölgelere hakim oldu.	Etken	Geçişsiz
D)	Evin girişinde babasını görünce boynuna sarıldı.	Edilgen	Geçişsiz

FİİLDE ÇATI-TEST 2

8.

I

- Eve su akıtan çatıyı tamir etti.
- Eve su akıtan çatı tamir edildi.

II

- Yazdığı kitabı sınıfta sesli okudu.
- Yazdığı kitap sınıfta sesli okundu.

III

- Kimseye görünmeden bahçedeki kulübeye saklamış.
- Kimseye görünmeden bahçedeki kulübeye saklanmış.

IV

- Misafirleri eve üç ayrı araçla getirdi.
- Misafirler eve üç ayrı araçla getirildi.

Yukarıda etken çatıdan edilgen çatıya çevrilirken hata yapılan cümle çifti hangisidir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

9.

- Yar deyince kalem elden düşüyor.
- Gözlerin görmüyor, aklın şaşıyor.
- Lambada titreyen alev üşüyor.
- Aşk kâğıda yazılmıyor Mihriban.

Bu dizelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- I. cümle nesne-yüklem ilişkisine göre geçişsizdir.
- II. cümlede iki etken çatılı fiil kullanılmıştır.
- III. cümlede etken ve geçişli bir fiil vardır.
- IV. cümlede edilgen yapılı bir fiil vardır.

10.

- Murat sabahleyin bakkaldan köy yoğurdu aldı.
- Bu yıl da baharın gelmesiyle dereler taşı.
- Yerel seçim sonuçları sabaha karşı açıklandı.
- Beslenmesindeki çerezleri sınıf arkadaşlarıyla paylaştı.

Yukarıdaki cümlelerden hangileri geçişsiz çatılıdır?

A) I-II

B) II-III

C) III-IV

D) I-III

FİİLDE ÇATI-TEST 3

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Karabağ bu sene özgürce bir bayram yaşayacak.
- B) O gece soğuktan bütün çeşmeler buz tutmuştu.
- C) Saklambaç oynarken arabanın arkasına saklanılmaz.
- D) Hava kararınca evlerin ışıkları bir bir yandı.

2.

- I. Bahçemizdeki sarmaşıklar bütün duvarı kapladı.
- II. Okuduğu romanın arasından eski fotoğraflar çıktı.
- III. Mahalledeki parkın çevresine kırmızı güller dikildi.
- IV. Ülkemizin sınır kapıları güvenlik sebebiyle kapatıldı.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı cümle etken ve geçişlidir.
- B) II numaralı cümle etken ve geçişsizdir.
- C) III numaralı cümle etken ve geçişsizdir.
- D) IV numaralı cümle edilgen ve geçişsizdir.

3. Cümlede nesne olmasa bile cümlemin yüklemi geçişli olabilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu kuralı örnekler?

- A) Serdar, cep telefonu şifresini unutmuş.
- B) Çözemediği sınav sorularını birlikte çözdük.
- C) Afişi tamamlamak için gün boyu uğraştı.
- D) Babam işten gelirken bakkaldan alacak.

4. Yüklemdeki eylemi yapan ve bu işten etkilenen aynı varlık ve kişiye bu fiillere dönüşlü eylem denir.

Yüklemdeki eylemi yapan gerçekleştiren belli değilse bu fiillere ise edilgen fiil denir.

Tuğba adlı öğrenci aşağıdaki tabloda numaralanmış fiilleri hem dönüşlü hem de edilgen fiil olacak şekilde cümlede kullanmıştır. Buna göre kaç numaraları fiilde yanlılık yapılmıştır?

A)	Giy-	Sabah erkenden elbiselerini giyindi.	dönüşlü
		Havalar soğuyunca kışlık elbiseler giyildi.	edilgen
B)	Süsle-	Akşamki düğün için süslendi.	dönüşlü
		Bütün sınıf öğrenciler tarafından süslendi.	edilgen
C)	Yık-	Çocuk dışarıdan gelince yıkandı.	dönüşlü
		Dağ gibi biriken bulaşıklar yıkandı.	edilgen
D)	Kır-	Serdar söylediğin sözlere çok kırılmış	dönüşlü
		Bütün odunlar kısa sürede kırıldı.	edilgen

FİİLDE ÇATI-TEST 3

5. Yüklemleri çekimli fiilden meydana gelen cümlelerde çatı özelliği aranırken yüklem ismi olan cümlelerde çatı özelliği aranmaz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) Tepeleri zeytinlerle süslü Orak Adası'nı geçildi.
 B) Balıkçı kayıkları güneyli rüzgârlarla salınıp duruyordu.
 C) Sonra Çökertme Koyu'nda öğle yemeği yedik.
 D) Türkülere konu olan Genç Halil de oralmış.

6.

		Cümleler	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
I		Araba yokuşu çıkarken zorlanıyordu.		✓	✓	
II		Okuduğu şiir herkes tarafından çok beğenmişti.	✓		✓	
III		Anahtar vestiyerin önünde unutulmuştu.		✓		✓
IV		Hava yavaş yavaş kararıyordu.	✓			✓

Yukarıdaki tabloda kaç numaralı cümlelerin çatılarında hata yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

7. "Son okuduğu kitap..." cümlesi hangisiyle tamamlanırsa cümle çatısı bakımından etken geçişsiz bir fiil olur.

- A) onu çok etkiledi.
 B) geçen sene basılmıştı.
 C) çok sattı.
 D) eski baskıydı.

8. Maçtan sonra

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa çatı bakımından etken- geçişli olur?

- A) antrenör takıma konuşma yaptı.
 B) hep beraber yemeğe gittik.
 C) biraz dinlenip üzerini giyindi.
 D) güzel bir kutlama yapıldı.

FİİLDE ÇATI-TEST 3

9.

	Cümleler	Öznesine Göre		Nesnesine Göre	
		Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
1	Olumlu bir dünya görüşü edinelim.	X		X	
2	Bu festival çok eskilere dayanıyor.		X		X
3	Anlattıklarım yarım yamalak anlaşılmış.		X		X
4	Eskiden denizciler buzdan fener yaparmış.	X		X	

Tabloda numaralanmış cümlelerin hangisinin çatı özelliği yanlış işaretlenmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

10. Bazı insanlar çocuk terbiyesini önemsemez. Onlar çocukların ahlaki eğitimlerini ciddiye almayan, bu durumu küçümseyen insanlardır. Oysa bu durumu hafife almak, toplumun geleceği açısından olumsuzluk oluşturur. Bana göre bu görüşler günümüzde artık kabul görmüyor.

Bu metinde,

- I. Etken – geçişsiz
II. Etken – geçişli
III. Edilgen- geçişsiz

Fiillerinden hangisine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I,II ve III

CEVAP ANAHTARI

FİİLDE ÇATI-1

1	B
2	A
3	C
4	D
5	D
6	A
7	A
8	A
9	A
10	B

FİİLDE ÇATI-2

1	D
2	A
3	D
4	A
5	C
6	B
7	D
8	C
9	C
10	B

FİİLDE ÇATI-3

1	C
2	C
3	D
4	D
5	D
6	A
7	C
8	C
9	B
10	C

8. Sınıf

**Öğrencilerimiz İçin Youtube'de Derslerimiz
DEVAM EDİYOR**

Köprü Projesi Youtube Kanalı İçin Kodu Tarat

sivasmem

